

Fet casteller

Vilafranca del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Vilafranca del Penedès

Coordenades:

Latitud: 41.34651
Longitud: 1.69793
UTM Est (X): 391068
UTM Nord (Y): 4578042

Classificació

Número de fitxa 08305 - 317
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dg., 13/01/2008 - 01:00

Descripció

Vilafranca del Penedès és una de les places fortes del fet casteller a Catalunya. Disposa de dues colles, els Castellers de Vilafranca amb camisa verda, creada l'any 1948, i els Xicots de Vilafranca, de camisa vermella, creada l'any 1982. A més, celebra diverses diades castelleres: la del Roser, la de Sant Miquel, la de tots Sants, a més de la Festa Major, diada de Sant Fèlix.

Els Castellers de Vilafranca són 400 membres i tenen 500 socis protectors. A part de castells realitzen altres

activitats com un certamen poètic o l'escola de castells. La Generalitat els concedí la Creu de Sant Jordi. A més, també hi ha la colla dels Falcons, creada l'any 1959 a redós de l'Acció Catòlica i que es dediquen a fer figures humanes i castells de petit format.

Història

Cal situar els antecedents dels castells en els segles XVII i XVIII en els balls de Valencians i les Moixigangues, balls representats que al final aixecaven petites piràmides humanes.

L'any 1805, es documenten les dues primeres colles castelleres, a Valls, la dels pagesos i la dels menestrals. Durant la segona meitat del segle XIX hi ha l'època d'or dels castells: s'assoleixen els tres i quatre de nou amb folre, el pilar de set amb folre i el cinc de vuit, i apareixen noves colles en altres poblacions. Hi ha dues fites importants en aquest període: la diada de Santa Tecla de l'any 1881 i la diada de Santa Úrsula de 1883.

En la primera es descarregaren el tres i el quatre de nou sense folre, i en la segona, un cinc de nou.

A partir de la darrera dècada del segle XIX desapareixen totes les colles no vallenques i la paulatina davallada de l'alçada dels castells. Aquesta decadència s'acaba els anys vint del segle XX.

Bibliografia

www.castellersdevilafranca.cat

www.xicotsdevilafranca.org

www.vilafranca.net/castells

